12.10.2021

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle
YmV@eduskunta.fi

Kutsu kuultavaksi, asia: U 59/2021 vp

Energiateollisuus ry:n lausunto, Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esitämme mielipiteenämme seuraavaa:

Valtioneuvoston kirjelmä on mielestämme hyvin valmisteltu ja yhdymme mielipiteeseen siitä, että EU:n vuodelle 2030 asettama 55% päästövähennystavoite on kannatettava ja siihen pääsy varmistettava. Yhdymme myös näkemykseen siitä, että koko valmiuspaketti sisältää lukuisia ristikkäisvaikutuksia sekä päällekkäistä sääntelyä, joiden vuoksi lainsäädäntöä muutettaessa tulee varmistua kokonaisuuden vaikutuksista ja keskittyä niihin muutoksiin, joilla vaikutuksia saadaan aikaan tehokkaasti.

Päästövähennyksiä tavoiteltaessa tarvitsemme käyttöön kaikki vähähiiliset teknologiat (esimerkiksi kaikki ylijäämälämmöt ja ydinenergia), arvottamatta niitä keskenään tai suosimatta tiettyjä teknologioita. Valmiuspaketissa tulisi kantavana teemana näkyä teknologianeutraalius, emmekä tämän vuoksi yhdy esitettyyn valtioneuvoston kantaan uusiutuvan energian tavoiteosuuksien nostosta. Emme täysin jaa komission näkemystä lukuisten alatavoitteiden tarpeesta direktiivissä. Alatavoitteet muodostavat säätelykehikosta tilkkutäkkimäisen kokonaisuuden, jossa toimien vaikutusten tehokkuuden määrittäminen ja laskeminen vaikuttaa haastavalta.

Komission esitys muutoksista uusiutuvan energian direktiiviin sisältää paljon yksityiskohtaista sääntelyä, joiden arviointi tulisi tehdä huolellisesti, etenkin huomioiden eri jäsenmaiden erilaiset lähtökohdat. Suomen kohdalla tämä näkyy mm. lämmitysmarkkinoissa, ml. kaukolämmitys- ja jäähdytys. Tällä alueella Suomessa ollaan jo pitkällä sekä uusiutuvan energian että myös hukkalämpöjen hyödyntämisessä ilman siihen pakottavaa regulaatiota. Valtioneuvoston kirjelmässä mainitut lämmityksen ja kaukolämmityksen alatavoitteisiin sisältyvät joustomahdollisuudet nähdään erittäin tärkeänä yksityiskohtana, joka direktiivissä tulisi säilyä.

Komission esitys sisältää myös positiivista, mm. luvitusprosessien sujuvoittamiseksi sekä sähköistymisen edistämiseksi ja sähkömarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi sisältäen esimerkiksi PPA-sopimusten mahdollistamisen entistä laajemmin kautta Unionin. Muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden valmistuksessa tulisi voida hyödyntää jo olemassa olevaa vähähiilistä verkkosähköä, ja komission esitys sisältää askeleen parempaan suuntaan poistamalla uusiutuvaksi laskettavalta osuudelta täyden vaatimuksen uuden tuotantokapasiteetin rakentamisesta. Esityksen toimeenpanossa on vielä näiden kohdalta useita kysymyksiä ratkaistavana.

Bioenergian kestävyyskriteerien osalta komission esitys sisältää laajemman avaamisen kuin mielestämme olisi ollut tarpeen. Tarkoituksen mukaisen lisäsäätelyn määrittäminen on haastavaa, kun edellisen direktiivin toimeenpano on vielä kesken eikä tietoa nykyisen riskiperustaisen tarkastelutavan vaikutuksista ole. Myöskään kaikkia toimeenpanon aikana tulleita haasteita ei ole vielä ratkottu, ml. komission antaman

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

ohjeistuksen myöhästyminen ja sen seuraukset toimijoille. Yhdymme valtioneuvoston näkemykseen direktiivien jatkuvan päivittämisen luomasta epävarmuudesta toimialalle.

Yhdymme valtioneuvoston kirjelmän varautuneisuuteen muutoksista tukijärjestelmiin ja tässä yhteydessä esille tuotuun kaskadiperiaatteen soveltamiseen biomassojen käytössä jäsenmaissa. Mainittuun komissiolle jätettävään delegoituun säädöksenantomahdollisuuteen sekä arviointivaraan pitää mielestämme suhtautua erittäin kriittisesti ja vaatia ensisijaisesti poistamaan komission delegoidun säädöksen mahdollisuus, tai toissijaisesti määrittämään delegoidun säädöksen sisältö erittäin tarkkarajaisesti koskemaan vain tukiohjelmia.

Energiateollisuus korostaa riskiperusteisen maa- tai hankinta-aluetasoisen metsäbiomassan tuotannon kestävyyden tarkastelun tärkeyttä direktiiviä päivitettäessä. Komission esitykset kiellettyjen alueiden lisäämisestä metsäbiomassalle sekä muutokset kriteeristön maaperän laatua ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä koskevaan kohtaan voivat mielestämme asettaa tämän tarkastelun vaaraan, ja näihin muutoksiin tulisi sen vuoksi suhtautua varauksella. Tulee olla selvää, kuinka kriteeristö on toimeenpantavissa muutosten jälkeen ja perusteltu arvio siitä, että juuri näillä muutoksilla saavutetaan halutut tavoitteet. Mahdolliset lisäkriteerit tulee toteuttaa siten, että riskiperustainen tarkastelu on jatkossakin mahdollista ilman eräkohtaista tarkastelua. Lisääntyvä hallinnollinen taakka ja kustannukset tulee pysyä maltillisina.

Suhtaudumme varauksella kasvihuonekaasuvähenemäkriteerin ulottamiseen olemassa oleville laitoksille, etenkin yhdistettynä soveltamisalan rajan laskuun 20 MW:sta 5 MW:n tasolle. Soveltamisalan laajentamiseen liittyy komission esitys pakosta jäsenmaille luoda yksinkertaistettu järjestelmä pienille toimijoille. Tällaisen yksinkertaisen järjestelmän luominen on mielestämme erittäin suotavaa, ja sen pitäisi kattaa kaikki ne laitokset, joiden pitäisi soveltamisalan laajentamisen vuoksi jatkossa todistaa käytettävän biomassan kestävyys, ei vain osaa laitoksista, kuten komission esityksessä. Yksinkertaisen järjestelmän toimeenpanon pitää todellisuudessa pysyä yksinkertaisena eikä nostaa toimijoiden hallinnollista taakkaa suhteettomasti.

Lisätietoja:
Karoliina Muukkonen
050 331 4747, karoliina.muukkonen@energia.fi